

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

S. Ioannis Damasceni Historia, De Vitis Et Rebus Gestis SS. Barlaam Eremitæ, Et Iosaphat Indiæ regis

Johannes <Damascenus>

Coloniæ, 1624

Caput V. De Regis filio, & quo pacto ei à Patre potestas facta fuerit è
Palatio quoties vellet, egrediendi.

urn:nbn:de:hbz:466:1-45244

64 BARLAAM ET IOSAPHAT
DE REGIS FILIO: ET
*quo pacto ei à Patre potestas facta fuerit:
è Palatio quoties vellet, egre-
diendi.*

CAPVT V.

AT Regis filius, de quo initio nobis oratio instituta est, in palatio, quod ipsi extructum fuerat, ita manens, vt à nemine adiri posset, iuuenilem ætatem tandem attigit (cùm interea omnem, tam Æthiopum, quàm Peritarum, doctrinam percepisset) prudens, & cordatus, atque omnibus virtutum doribus illustris. Quin naturales etiam quæstiones præceptoribus suis proponebat: adeo vt ipsi quoque adolescentis ingenium, animique acumen admirarentur. Rexque etiam ipse ex vultus ipsius venustate, animique habitu, in stuporem traheatur. Mandabat autem his, qui cum eo versabantur, vt darent operam, ne quid profuse eorum, quæ in hac vita molesta sunt, intelligeret, nec omnino quod mors præsentis voluptates exciperet. Cæterùm inani spe nitabatur, atque (vt prouerbio dicitur) in cælum sagittas mittere conabatur. Quoniam enim modo mors humana

natu-

natura incognita esse posset? itaque ne *Mortem*
 pueri quidem cognitionem effugit, *nemo igno-*
 Nam cum animum summa sagacitate *rat & ta-*
 ornatum & instructum haberet, secum *men obli-*
 ipse considerabat, quidnam Patrem *uiscimus.*
 adduxisset, ut ipsi omnium aditum in-
 ter diceret, nec quemlibet ad se accede-
 re pateretur. Per se enim intelligebat,
 hoc citra Patris imperium non fieri. Cæ- *Frustra le-*
 terum ipsum interrogare verebatur, *gitur, &*
 tum quod minimè vero consentane- *Deus vult*
 um esse duceret, quin pater ea, quæ ipsi *reuelari.*
 cōducerent, animaduerneret: tum quod
 illud secum reputaret, si id de patris vo-
 luntate fieret, quantumlibet ipse per-
 contaretur, se tamen rei veritatem mi-
 nimè intellecturum esse. Quapropter
 ex alijs, ac non à patre hæc scire consti-
 tuit. Itaque cum vnum è pædagogis re-
 liquis chariorem ac familiariorem ha-
 beret, eumq; maiore adhuc beneuolen-
 tia sibi deuinxisset, atque amplissimis
 muneribus affecisset, ab eo sciscitaba-
 tur, quidnam Regem impulisset, ut eum
 in hoc sepro inclusum teneret. Illud
 etiam adiungebat: Si mihi apertè hoc
 exposueris, omnibus te anteponam,
 perpetuæ quæ amicitiaæ foedus tecum fe-
 riam.

Pædagogus autem, ut qui etiam ipse
 pru-

prudens & cordatus esset, puerique sagacitatem ac numeris omnibus absolutam prudentiam exploratam haberet, neque sibi ab eo periculum vllum constatum iri existimaret, omnia ei sigillatim exposuit, nempe & persecutionem aduersus Christianos, ac potissimum aduersus eos, qui se pietati colendæ totos deuouissent, promulgatam: Et quemadmodum ab omnibus finitimis locis expulsi, & eieciti fuissent: atque item ea, quæ ipso in lucem edito Astrologi prædixissent. Ne igitur, inquit, audita eorum doctrina, eam religioni nostræ præferas, idcirco à Rege data opera est, ne multi tecum consuetudinem haberent, sed pauci omnino. Ac nobis etiam atque etiam mandauit, vt studeremus ne quid huiusce vitæ molestiarum per nos intelligeres.

Hæc vt adolescens audiuit, nullum alterum verbum adiunxit. Cæterùm salutaris sermo ipsius pectus tetigit, ac Paraleti gratia spirituales ipsius oculos aperire aggressa est, eum ad verum Deum tanquam porrecta manu ducens, quemadmodum orationis progressu demonstrabimus.

Cùm autem Rex ipsius pater crebro

*Spiritus
ubi vult
spirat.*

brò eum viseret (singularis etenim
 ipsius erga eum amor erat) quadam
 die his verbis ad eum filius vsus est:
 O Here, ac Rex, aliquid ex te scire cu-
 pio, cuius causa perpetuus mœror at-
 que omnis intermissionis expers soli-
 citudo animum meum exest, ac confi-
 cit. Pater autem ex hoc ipso sermone
 intimis visceribus discruciatuſ, ait:
 Dic mihi, charissime fili, quisnam sit
 hic mœror, qui te obsidet: ac statim
 eum in gaudium commutare studebo.
 Tum Puer, Expone, inquit, quidnam *Curiositas*
 causæ sit, cur hic detinear, atque inter *quietum*
 muros & ianuas abs te concludar, eo *esse non*
 que statuisim, ut à nemine adiri ac cer- *sinit.*
 ni queam. Quoniam, ô fili, inquit Rex,
 nolo quidquam videas, quod pectori
 tuo molestiam afferat, tibi que volupta-
 rem interpellat. Siquidem hoc ago, ac
 specto, ut in perpetuis delicijs, atque
 omni gaudio, animi que voluptate,
 omne vitæ tempus traducas. At velim
 scias, ô Here, inquit filius ad Patrem,
 me hoc modo non in gaudio atque ani-
 mi voluptate, sed potius in afflictione
 atque ingenti angustia vitam agere: *Mundi vo-*
 adeo ut ipse quoque cibus ac potus fa- *luptas mi-*
 fidio mihi & acerbitati sit: etenim ge- *seria ex-*
 sit animus ea, quæ extra has ianuas *trema est.*
 sunt,

sunt, perspicere. Quamobrem si me lætè ac iucundè viuere cupis, iube me arbitratu meo foras progredi, atque earum rerum, quarum prospectus mihi negatur, spectaculo animum oblectare.

Hæc ut Rex audiuit, mœstitia affectus est, illudque cogitabat, fore, ut illi quod petebat denegaret, maiorem ei mœrorem ac sollicitudinem afferret. Quocirca se, quæ grata ipsi essent, facturum dixit. Ac statim eximios equos ac satellitum manum regis dignitati congruentem parari iussit, eique foras, quoties vellet, progrediendi potestatem fecit. Ijs autem, qui cum eo versabantur, summopere mandauit, ut curarent, ne quid iniucundi obuiam haberet: verùm quicquid pulchrum & amœnum ac iucundum esset, ipsi ostenderent; choreasque in vijs agerent, suauissimisque cantionibus operam darent, ac varia spectacula constituerent: ut ipse mentem his rebus occuparet atque oblectaret.

Cùm igitur Regis filius ad hunc modum foras crebrè progrediretur, quadam die ministrorum obliuione factam est, ut duos viros perspiceret, quorum alter lepra, alter cæcitate laborabat.

*Diabolus
ostendit
Christo
omnia re-
gna mudi
& gloriã
eorum.*

rabat. Quos conspicatus, atque animi
 mœstitia affectus, ab ijs, qui secum e-
 rant, quinam hi essent, & quodnam
 graue hoc spectaculum esset, percon-
 tatus est. Illi autem, cùm id, quod in
 ipsius aspectum venerat, occultare non
 possent, has humanas calamitates esse
 responderunt, quæ ex corrupta mate-
 ria, & corpore vitiosis humoribus ple-
 no, mortalibus contingere solent. Tum
 ille: Cunctisne hominibus hæc accide-
 re consueuerunt? Non cunctis, in-
 quiunt illi, verùm ijs duntaxat, quorum
 valetudo propter improbos humores
 deprauata sit. Rursum igitur sciscitari
 perrexit Adolescens: Si non omnes ho-
 mines in has calamitates incidere con-
 sueuerunt, sed quidam duntaxat, ex-
 ploratumne est, quinam sint, quos ma-
 lorum acerbitates arrepturæ sint, an
 contra citra vllam distinctionem, ac
 que ex improviso constantur? Et quis
 tandem hominum, responderant illi,
 futura perspicere, ac perfectè intelli-
 gere queat? Hoc enim humanæ na-
 turæ captum excedit, ac solis immor-
 talibus Dijs attributum est. hic percon-
 tandi quidem finem fecit Regis filius:
 Verùm ex huiusmodi spectaculo dolo-
 rem animo cœpit, reique nouitate ita
 affe-

*Quis pu-
tas puer
iste erit?*

*Hodie mi-
hi, cras
tibi.*

affectus est, ut oris ipsius forma immutaretur.

Rursum autem foras progrediens, in capularem quendam senem incidit, rugata facie, fractis ac dissolutis tibijs, curuo corpore, capite prorsus cano, qui præterea dentibus carebat, atque concisum quiddam & interruptum loquebatur. Stupore itaque correptus, cum hominem eum propius ad se adduci iussisset, eos, qui tum aderant, interrogabat, Ecquidnam tam insolens spectaculum esset. Illi autem dixerunt: Hic ætate valde proæctus, ac paulatim decedentibus ipsi viribus, membrisque imbecillitatem contrahentibus, ad hanc, quam cernis ætatem peruenit. Et quisnam, inquit ille, ipsius finis est? Nihil aliud, inquit illi, quam mors ipsum excipiet. Omnibusne hominibus, inquit ille, hoc propositum est, an quibusdam duntaxat contingit? Responderunt illi: Nisi mors antevertens, aliquem hinc abducat, fieri non potest, quin temporis progressu status huiusce periculum non faciat. Tum Adolescens: Quo anno hoc cuiquam contingit? atque prorsusne mori necesse est, neque ars ulla est, qua mortem effugiamus, atque

*Senectus
nulli in-
uenies
paucis
parcit.*

que in hanc calamitatem minimè inci-
damus? Dicunt ei: Octogesimo, aut
centesimo anno ad hanc senectutem
homines perueniunt, ac deinde mo-
riuntur: nec aliter fieri potest. Debitum *Mors natu-*
enim naturale mors est, hominibus ab *rale de-*
initio impositum: neque vllâ ratione *bitum est.*
ipſius aduentus vitari potest.

Hæc omnia, vt ſagax ille ac prudens
Adoleſcens audiuit, atque intellexit, in-
timo corde ingemiſcens, dixit: Acerba
hæc vita eſt, atq; omni dolore, ac mœ-
ſtitia plena, ſi res ita ſe habet. Et quo- *Mortis*
nam modo quiſpiam in incertæ mor- *memoria*
tis expectatone, cuius aduentus non *vana tē-*
modò vitari nō potest, ſed etiam, vt di- *perat vo-*
xiſtis, incertus eſt, ſecuro animo eri? A- *luptatem.*
biſq; hæc ſecum voluens, atq; aſſiduè
cōſiderans, mortisq; memoriã iden-
tidem animo repetens, ac deinceps in
doloribus animiq; conſternatione vi-
uens, atq; in perpetuo mœrore degens.
Atque apud ſe dicebat: Ergone mors
me aliquando corripiet? Et quiſnam
erit, qui mei poſt mortem memine-
rit, cū tempus omnia obliuione con-
triuerit? Num præterea morte functus
in nihilum diſſoluatur: an contra, altera
quædam vita eſt, & alter mundus? Hæc,
& his ſimilia perpetuò cogitans, pal-
lore

lore conficiebatur. Præfente tamen Patre, si quando ad eum veniret, hilarem ac mœrore vacuum animum præse ferebat: quod scilicet ea, quæ cogitabat, ad ipsius cognitionem venire nollet. Incredibilem autem in modum aliquem nancisci cupiebat, qui ipsius pectori certam fidem faceret, ac bonum sermonem ipsius auribus instillare posset.

*Veritatis
desiderium.*

Quo circa de Pædagogo eo, cuius antea mentionem fecimus, rursus quaerit, num quem norit, qui ad eam rem, cuius cupiditate flagrabat, adiumento ipsi esse, ipsiusque mentem, grauibus cogitationibus æstuantem, atque huiusmodi curam abijcere nequeuntem, confirmare possit. Ille autem, ea, quæ prius dicta fuerant, in memoriam rursus ipsi reuocans, dicebat: iam quoque prius tibi exposui, quemadmodum Patertuus sapientes illos viros, ac pierati colendæ deuotos, qui de huiusmodi rebus disputant, partim obtruncarunt, partim irato atque infenso animo expulerunt. Nec vllum eiusmodi in tota hac vndique regione cognosco. Quo quidem nomine magnâ ille molestiâ impletus, grauique animi vulnere affectus, ei similis erat, qui ingentem the-

sau.

saurum amisit, atque in eius inuesti-
 gatione, mentem totam occupatam
 ac defixam habet. Ac proinde in per- *Desideriū*
 petuo languore, & solitudine versa *pauperum*
 batur, omnesque mundi iucunditates *exaudiuit*
 & voluptates in ipsius oculis piaculi *Dominus.*
 cuiusdam, & execrationis instar erant.
 Cū autem hoc animi statu esset, ac
 magno cum gemitu bonum inuenire
 cuperet, insomnis ille oculus, qui om-
 nia cernit, atque omnes saluos fieri, &
 ad veritatis agnitionem venire vult, ip-
 sum aspexit, suamque ipsi consuetam
 benignitatem ostendens, quodnam
 iter tenendum esset, hoc modo demon-
 strauit.

BARLAAM CALLIDA ARTE
ad Regis filium accedit: ac pulchra Para-
bola ostendit homines, ex habitu externo
minimè estimandos
esse.

CAPVT VI.

ERAT enim eo tempore monachus
 quidam diuinarum rerum peritus,
 vitaque ac sermone ornatus, atque in
 omni monastica viuendi ratione sum-
 mopere versatus: vnde oriundus, aut
 D ex quo